

ДРА-ГОШ КА-ЛА-ЈИЋ (1943-2005)

По­след­њи Хи­пер­бо­ре­јац

Пр-ви ин-тер-вју „НА-ЦИ-ЈЕ” био је по-след-њи ин-тер-вју Дра-го-ша Ка-ла-ји-ћа. Оти-шао је пет ми-ну-та на-кон по-но-ћи, тек за-по-че-тог 22. ју-ла. И тај по-след-њи по-ло-жај са ове стра-не, иако не-по-врат-но из-гу-бљен, бра-нио је задивљујуће ду-го, опо-вр-га-ва-ју-ћи прог-но-зе струч-ња-ка, ку-ка-вич-ку ло-ги-ку, ра-чу-ни-це не-до-стој-них. И у том по-след-њем ча-су др-жао је лек-ци-ју, ону нај-ва-жни-ју, оста-вља-ју-ћи при-мер ко-ји све-тли. Био је ту-мач ва-тре, принц ва-тре, ви-тез ва-тре. И оти-шао је у ва-тру

Пише: Бранислав Матић

„Кад се бо-ре на ви-шем, ду-хов-ном пла-ну, љу-ди у сво-ју стра-те-ги-ју укљу-чу-ју смрт. Они до-би-ја-ју не-што не-по-вре-ди-во. За-то их ма-ње ужа-са-ва по-ми-сао да не-при-ја-тељ на-сто-ји да их фи-зич-ки уни-шти. С дру-ге стра-не, нај-ва-жни-је је да се то де-си на пра-ви на-чин, у окол-но-сти-ма ко-је сим-бо-лич-ки све-тле и у ко-ји-ма они све-до-че до-бру. (...)

Не-при-ја-тељ то слу-ти на свој ту-пав на-чин: отуд ње-гов стра-шан, раз-о-ран гнев чим се ње-му на-су-прот на-ђе пра-ви дух. Отуд и на-сто-ја-ње да га већ у пр-вим чар-ка-ма по-бе-ди, да га пот-ку-пи, да га од-ву-че с ње-го-вог пу-та. У тим су-ко-би-ма до-ла-зе тре-ну-ци ка-да пот-пу-но не-ста-је оно што је у том не-при-ја-тељ-ству слу-чај-но, исто-риј-ско, и ка-да у пр-ви план исту-па оно о че-му је реч от-ка-ко је све-та и ве-ка.”

Ове ре-че-ни-це за-пи-сао је рат-не 1942, у оку-пи-ра-ном Па-ри-зу, је-дан од нај-ве-ћих пи-са-ца 20. ве-ка, зна-ме-ни-ти „кон-зер-ва-тив-ни ре-во-лу-ци-о-нар” Ернст Јин-гер. Ни-ма-ло слу-чај-но, из-го-во-рио сам их на про-мо-ци-ји дру-гог из-да-ња књи-ге Дра-го-ша Ка-ла-ји-ћа *Ру-си-ја уста-је*, зи-мус у Фран-цу-ској 7. Дра-гош Ка-ла-јић, са ко-јим се, ево, опра-шта-мо, ве-о-ма ду-го је во-дио бор-бу из ко-је је не-ста-ло све што је у њој мо-жда би-ло слу-чај-но и исто-риј-ско. То чи-ни ло-гич-ним мно-го то-га на-из-глед не-ло-гич-ног са чим се су-о-ча-вао, на при-мер чи-ње-ни-цу да је прак-тич-но из-о-ста-ла ма ка-ква озбиљ-ни-ја кри-ти-чар-ска ре-цеп-ци-ја нај-е-вроп-ски-јег срп-ског ро-ма-на на-пи-са-ног у зад-њих де-сет го-ди-на, ње-го-вог ро-ма-на

По-след-њи Евро-пља-ни

. Или чи-ње-ни-цу да је ета-бли-ра-на на-у-ка пре-ћу-та-ла не-ке Ка-ла-ји-ће-ве ка-пи-тал-не сту-ди-је, по-пут

Европ-ске иде-о-ло-ги-је

, об-ја-вље-не 2004.

„Ни-је стра-шно ако чо-век оста-не сам про-тив свих”, го-во-рио ми је Дра-гош, осмех-нут. „Тач-но је да исто-ри-ју пи-шу по-бед-ни-ци, али исто-ри-ју ства-ра-ју иде-је ,по-ра-же-них’: нај-зна-чај-ни-ја уче-ња и ми-сли у тре-зо-ру Евро-пља-на ис-пи-са-ли су ве-ли-ки гу-бит-ни-ци, од Пла-то-на и Ју-ли-ја-на им-пе-ра-то-ра, пре-ко Дан-теа, Де Ме-стра, До-но-со Кор-те-са, Ни-чеа и До-сто-јев-ског, до Ево-ле, Кар-ла Шми-та, Јин-ге-ра, Хај-де-ге-ра и Цр-њан-ског. Спи-си ми-сли-ла-ца и пи-са-ца по-бед-ни-ка су без-на-де-жно плит-ки, бе-зна-чај-ни и до-сад-ни.”

КЊИ-ГА БОР-БЕ

Пи-сац, сли-кар, ми-сли-лац, бо-рац — Дра-гош Ка-ла-јић је пре све-га и из-над све-га био *учи-тељ*, у древ-ном сми-слу те ве-ли-ке ре-чи. За-то нај-ви-ша свр-ха све-га што је пи-сао и го-во-рио ни-је би-ла да оба-ве-сти, не-го да бу-ди, осве-тља-ва, по-тре-са, из-ба-цу-је из жље-ба рав-но-ду-шно-сти и ла-жне си-гур-но-сти, из јад-ног ма-лог и се-бич-ног гра-ђан-ског ми-ра сва-ко-га од нас. Да хра-бри, по-кре-ће, вас-пи-та-ва, оба-ве-зу-је, ну-ди де-ло-твор-не мо-де-ле за пут „од пра-и-сто-ри-је ка над-и-сто-ри-ји”, „од жи-во-тињ-ског ка бо-жан-ском”.

„Иза-ђи и бо-ри се”, ка-же нам Дра-гош сва-ком сво-јом реч-ју. „Иза-ђи и бо-ри се. То је је-ди-но што мо-жеш да учи-ниш за сво-ју бе-смрт-ност. То је је-ди-но што мо-жеш да при-ло-жиш за исто-ри-ју спа-се-ња, сво-ју и свих ко-је во-лиш. То је је-ди-но чи-ме мо-жеш за-вре-де-ти сво-је ме-сто у за-јед-ни-ци пре-да-ка, са-вре-ме-ни-ка и по-то-ма-ка ко-ја чи-ни ми-стич-ни ор-га-ни-зам сва-ког ве-ро-до-стој-ног на-ро-да.”

Дра-гош је во-лео да пре-до-ча-ва при-ме-ре.

Жи-ве, с име-ном, пре-зи-ме-ном, суд-би-ном, бо-јом очи-ју, ср-цем ко-је не ку-ца ме-ха-нич-ки већ ку-ца *за не-што*. При-ме-ре љу-ди ко-ји-ма је очи-глед-но те-же не-го на-ма, али у то-ме ни-су на-шли раз-лог да од-у-ста-ну. Че-сто је кроз при-ме-ре омо-гу-ћа-вао бо-љу са-мо-спо-зна-ју и оно-ме ко-га ис-ти-че.

За-што је то-ли-ко ва-жан при-мер?

Мо-жда нам то нај-бо-ље об-ја-шња-ва, не скри-ва-ју-ћи ни-шта, ју-нак Ка-ла-ји-ће-вог ро-ма-на ко-ји ка-же:

„Ви-ше се не по-ста-вља про-блем од-бра-не Сре-ди-шта, по-што је оно сру-ше-но, или за дру-ге љу-де из-гу-бље-но, већ се по-ста-вља про-блем ма-ни-фе-ста-ци-је Сре-ди-шта. Ду-жност ни-је ви-ше да се *бра-ни* оно што је из-гу-бље-но, не-го да се *ма-ни-фе-сту-је* оно што је из-гу-бље-но. Сре-ди-ште ви-ше не-ма по-тре-бу за сво-јом гар-дом бра-ни-ла-ца, већ има по-тре-бу *да се пре-ко те гар-де об-ја-ви*

. Не-ма ви-ше по-тре-бе за љу-ди-ма, већ за
при-ме-ром
.”

Нај-ва-жни-ји при-мер ко-ји нам је оста-вио Дра-гош Ка-ла-јић, са-да то до-бро зна-мо,
био је он сам.

Ни-ка-да нас ни-је по-зи-вао, ни-ти је то под-но-сио, да опла-ку-је-мо сво-ју суд-би-ну.
Лич-ну, срп-ску, ру-ску, сло-вен-ску, пра-во-слав-ну, европ-ску суд-би-ну. Ни-је нас
по-зи-вао на ис-по-ве-да-ње свог бо-ла, на ри-ту-ал-ну пат-њу, на сен-ти-мен-тал-ност.
Да, раз-ло-га за ту-гу, пат-њу, бол, су-зе има мно-го ви-ше не-го што мо-же да под-не-се
је-дан људ-ски жи-вот. Али то још не зна-чи ни-шта! Упра-во због ту-ге, пат-ње, бо-ла,
су-за — и упр-кос све-му то-ме — иза-ђи и бо-ри се!

То је она ду-бо-ка уну-тар-ња тач-ка у ко-јој је увек до-ла-зи-ло до пре-о-бра-же-ња
сва-ке ње-го-ве књи-ге и свих њи-хо-вих пра-вих чи-та-ла-ца. И она ње-го-ва де-ла ко-ја
су по-че-ла да се ра-ђа-ју као књи-ге ве-ли-ке ту-ге и ве-ли-ке на-де, упра-во у овој тач-ки
пре-о-бра-жа-ва-ла су се у књи-ге ве-ли-ке бор-бе.

НА-ДА У СЛО-ВЕ-НЕ

Ако ка-же-мо да је Дра-гош Ка-ла-јић на-да-све учи-тељ, не-ки би ра-ди-је и
си-ро-ма-шни-је ре-кли иде-о-лог, он-да је нео-п-ход-но, ба-рем у нај-кра-ћем, да
об-ја-сни-мо о ко-јој и ка-квој по-у-ци или иде-о-ло-ги-ји је реч. Да-бо-ме, ра-ди се о
иде-о-ло-ги-ји ко-ју европ-ска исто-ри-ја иде-ја зна под име-ном „кон-зер-ва-тив-на
ре-во-лу-ци-ја” или „Тре-ћи пут”.

Не мо-же-мо овом при-ли-ком да де-таљ-но пра-ти-мо ту злат-ну нит европ-ске исто-ри-је иде-ја, од Фран-цу-ске ре-во-лу-ци-је до да-на да-на-шњег. Уоста-лом, ње-ни су ко-ре-ни не-у-по-ре-ди-во ду-бљи и се-жу све до оно-га што ба-шти-не зо-ву Пр-вим

Об-ја-вље-њем, а нај-зна-ме-ни-ти-ји за-ми-сли-ви „кон-зер-ва-тив-ни ре-во-лу-ци-о-нар” је сам Исус Хри-стос. Пре-чи-цом, ка-за-но од-мах у ко-ор-ди-на-та-ма на-ма са-вре-ме-ног тре-нут-ка, „Тре-ћи пут” је онај пра-вац ка бу-дућ-но-сти под-јед-на-ко уда-љен и од ко-му-ни-зма, са ње-го-вим бо-го-бор-ством, гу-ла-зи-ма, пе-то-љет-ка-ма и нео-по-ја-ним ма-сов-ним гроб-ни-ца-ма, али и од аме-рич-ког гло-ба-ли-зма, са ње-го-вим ци-нич-ним па-ра-зи-ти-змом пла-не-тар-них раз-ме-ра, са ње-го-вим ре-тар-ди-ра-ним ме-си-ја-ни-змом, фа-бри-ка-ма илу-зи-ја, сме-тли-штем пот-кул-ту-ре и сво-ђе-њем чо-ве-ка на ско-та чи-ји ко-нач-ни жи-вот-ни про-грам гла-си: „У се, на се и по-да се”.

Тај „Тре-ћи пут”, ни ко-му-ни-зам ни ли-бе-рал-ка-пи-та-ли-зам ан-гло-сак-сон-ског ти-па, не-ма са-мо-о-дре-ђе-ње у не-га-ци-ја-ма, јер пред-ста-вља ле-ги-тим-ну и ства-ра-лач-ку ква-ли-та-тив-ну син-те-зу по-зи-тив-них до-стиг-ну-ћа из укуп-ног до-са-да-шњег дру-штве-ног, иде-о-ло-шког и лич-ног ис-ку-ства. На по-ли-тич-ком и дру-штве-ном пла-ну то је оп-ци-ја оли-че-на у та-ко-зва-ној со-ци-јал-ној де-сни-ци или на-ци-о-нал-ној ле-ви-ци. Кр-сто-ли-ки по-ре-дак: спој ду-хов-не вер-ти-ка-ле и бо-го-чо-ве-чан-ског иде-а-ла са хо-ри-зон-та-лом со-ци-јал-не прав-де, ка-пи-та-ли-змом са људ-ским ли-ком, јед-на-ким старт-ним по-зи-ци-ја-ма за све. На исто-риј-ском и ци-ви-ли-за-циј-ском пла-ну, то под-ра-зу-ме-ва отва-ра-ње са-свим но-вог об-но-ви-тељ-ског ци-клу-са европ-ске ци-ви-ли-за-ци-је, у зна-ку оце-ло-вље-ња чо-ве-ка и по-врат-ка су-штин-ским при-мор-ди-јал-ним вред-но-сти-ма.

Дра-гош Ка-ла-јић је до по-след-њег да-ма-ра жи-во-та у свом те-лу ве-ро-вао да ће но-си-лац тог пре-по-ро-ди-тељ-ског и пре-о-бра-же-њ-ског европ-ског про-тив-по-кре-та би-ти Сло-ве-ни, пред-во-ђе-ни Ру-си-јом. Ни нај-бо-љи ме-ђу Ср-би-ма, твр-дио ми је, ни-су до-вољ-но све-сни не-из-мер-не ва-жно-сти срп-ске бор-бе у све-му то-ме. Не-ко-ли-ко пу-та то-ком свог че-тво-ро-го-ди-шњег но-ше-ња с кан-це-ром (по-сле-ди-ца аме-рич-ког бом-бар-до-ва-ња Ре-пу-бли-ке Срп-ске оси-ро-ма-ше-ним ура-ни-ју-мом 1995. го-ди-не) Дра-гош је би-вао са оне стра-не гра-ни-це жи-во-та и смр-ти, ви-део и вра-ћао се ме-ђу нас и у сво-је де-ло. Чак ни то ни-шта ни-је про-ме-ни-ло у ова-квом ње-го-вом уве-ре-њу. На-про-тив.

Ни-је то обич-на бор-ба, ка-квом оби-лу-је исто-ри-ја, го-во-рио је. Ни-је то ствар јед-ног на-ро-да, јед-не ве-ре, јед-ног ре-ги-о-на или кон-ти-нен-та. Та бор-ба пред-ста-вља, ни-је пре-те-ра-но ре-ћи, бор-бу за спас овог чо-ве-чан-ства. Бор-бу за спас иде-је и исти-не Бо-го-чо-ве-ка, оп-ко-ље-ног чо-ве-ко-ли-ким по-том-ци-ма мај-му-на и си-ла та-ме. Бор-ба за оп-ста-нак ду-хов-ног и бо-жан-ског у на-ма пред до-сад нај-о-па-сни-јим уда-ри-ма до-њег, жи-во-тињ-ског, хтон-ског. За оп-ста-нак кул-ту-ре пред но-вим вар-вар-ством,

на-о-ру-жа-ним мон-стру-о-зно моћ-ним сред-стви-ма ци-ви-ли-за-ци-је, за оп-ста-нак до-бра пред уда-ри-ма зла, ле-пог пред пла-не-тар-ном гло-ри-фи-ка-ци-јом „есте-ти-ке ру-жног”, исти-не пред Ве-ли-ком Ла-жи, Но-вог За-ве-та пред пра-ста-ром Ве-ли-ком Ин-вер-зи-јом.

ЕЛИ-ЈА-ДЕ, ЕВО-ЛА, ДЕ КИ-РИК, ПА-УНД

За че-тр-де-сет го-ди-на ни-сам срео ни јед-ног Ср-би-на ко-ји је био ви-ше и ве-ро-до-стој-ни-је Евро-пе-јац од Дра-го-ша Ка-ла-ји-ћа. Не-ки би на ње-го-вом ме-сту по-тро-ши-ли жи-вот та-што ми-сти-фи-ку-ју-ћи су-сре-те и при-ја-тељ-ства ка-кве је имао. А он сам у ви-ше на-вра-та, по-след-њи пут ка-да смо до-вр-ша-ва-ли при-пре-ме за по-кре-та-ње *Евро-пе НА-ЦИ-ЈА*, го-во-рио ми је:

„Са стран-ци-ма у сва-кој ре-ла-ци-ји мо-ра-мо би-ти нај-ма-ње рав-но-прав-ни. Срп-ски ком-плекс ни-же вред-но-сти пре-ма Евро-пи пот-пу-но је нео-сно-ван. И ин-те-лек-ту-ал-но и ду-хов-но ми смо су-пер-и-ор-ни у од-но-су на да-на-шње За-пад-но-е-вро-пља-не. Ви-де-ће-те то и са-ми, убр-зо.”

На не-дав-но пи-та-ње јед-не ино-стра-не но-ви-нар-ке о ње-го-вим по-знан-стви-ма са Ево-лом, Де Ки-ри-ком и Па-ун-дом, дао је дуг од-го-вор:

„По-не-кад је бо-ље оста-ти код де-ла, јер та-кви лич-ни су-сре-ти мо-гу би-ти раз-о-ча-ра-ва-ју-ћи. Не-кад ни то ни-је до-вољ-но. Не-дав-но сам про-чи-тао ме-мо-а-ре Мир-чеа Ели-ја-деа, твор-ца нај-пот-пу-ни-је, пла-не-та-ра-не ма-пе тра-ди-ци-о-нал-них кул-ту-ра и од-го-ва-ра-ју-ћих ре-ли-гиј-ских пу-те-ва уз-ди-за-ња чо-ве-ка од жи-во-тињ-ског ка бо-жан-ском. Ту не-ма ни јед-ног тра-га ма-кар по-ку-ша-ја да он сам сту-пи на не-ки од тих пу-те-ва. О из-о-ста-лом ду-хов-ном пре-о-бра-жа-ју све-до-чи без-мер-на та-шти-на, ис-пу-ња-ва-ју-ћи ско-ро сва-ку стра-ни-цу бе-стид-ним

жа-ло-пој-ка-ма због не-да-ћа и не-ста-ши-ца, те пам-ће-њи-ма сва-ке, па и нај-бе-зна-чај-ни-је, про-то-ко-лар-не по-хва-ле ко-ју је до-био, од гим-на-зиј-ских да-на до по-зне ста-ро-сти. Са-зна-је-мо да је срео без-број зна-ме-ни-тих љу-ди — од Ди-ме-зи-ла, Јун-га и Кар-ла Шми-та до Ко-дре-а-нуа, Си-о-ра-на и Ево-ле — а не пре-но-си нам шта је од њих чуо, осим оног што га се не-по-сред-но ти-че.

К Ево-ли ме је до-ве-ла, си-лом ње-го-ве ра-до-зна-ло-сти, јед-на мла-да де-сна анар-хист-ки-ња, лум-пен-про-ле-тер-ка, не-ка Кри-сти-на, од-бе-гла од ку-ће и до-слов-но бо-со-но-га, ко-јој сам из са-жа-ље-ња пру-жио тра-же-ни кров над гла-вом у свом ате-љеу. Ви-дев-ши мо-ју пот-пу-ну рав-но-душ-ност за ње-не уми-шље-не дра-жи, да би ме ваљ-да учи-ни-ла љу-бо-мор-ним, при-ча-ла ми је ка-ко с Ево-лом одр-жа-ва *тан-тра*

сек-су-ал-не ри-ту-а-ле, 'флу-ид-ним пу-тем', јер је чо-век био пот-пу-но од-у-зет од удар-ца ге-ле-ра у кич-му, кра-јем Дру-гог свет-ског ра-та, то-ком бом-бар-до-ва-ња Бе-ча. Гле-да-ју-ћи ме дрч-ног, пре-пла-ну-лог и у па-рад-ној бе-лој уни-фор-ми *рау боу*

-а, на два ре-да, Ево-ла је у ме-ни ви-део иде-ал-ног са-го-вор-ни-ка ко-ме ће се хва-ли-ти о сво-јим осва-ја-њи-ма леп-ше по-ло-ви-не чо-ве-чан-ства, уз уве-ра-ва-ња ка-ко су ма-ло-лет-ни-це, осо-би-то оне ода-не це-па-ре-њу и про-сја-че-њу, мно-го бо-ље у по-сте-љи од гро-фи-ца и прин-це-за, чак и од јед-не фон Хо-хен-цо-лер. Ипак, био је то-ли-ко цен-тлмен да не из-го-во-ри ње-но име.

Де Ки-ри-ка сам упо-знао као по-де-ти-ње-ног ро-ба го-ро-пад-не и не-за-ја-жљи-во по-хлеп-не су-пру-ге, ру-ске Је-вреј-ке Иза-бе-ле Фар, ко-ја је ор-га-ни-зо-ва-ла ма-сов-ну про-из-вод-њу фал-си-фи-ка-та ње-го-вих де-ла, а ни-је му да-ва-ла ни за це-па-рац. Ис-по-ма-гао се та-ко што би сео за сто ка-феа 'Гре-ко', на по-чет-ку Виа Кон-до-ти, на-ру-чио ка-пу-ћи-но и ма-ли блок хар-ти-је с олов-ка-ма у бо-ји, на ве-ре-си-ју, из обли-жње па-пир-ни-це, те би на-пра-вио не-ки цр-теж и по-слао ко-но-ба-ра да га од-не-се у га-ле-ри-ју 'Ру-со', сто-ти-нак ме-та-ра да-ље, уз мол-бу да му од-мах да-ју акон-та-ци-ју. Ти-ме би пла-тио ра-чун и сте-као тај-ни це-па-рац.

Па-унд је из-у-зе-так, али мо-жда и за-то што је су-срет с њим био пре-кра-так. Упо-зо-ри-ли су ме да му се не обра-ћам јер се од осло-ба-ђа-ња из њу-јор-шке луд-ни-це за-тво-рио у твр-ђа-ву ћу-та-ња. Ипак, на-кон руч-ка у ви-ли за-јед-нич-ког при-ја-те-ља, опа-зив-ши ка-ко сам се-ди у тро-се-ду, на те-ра-си, за-гле-дан у злат-на бр-да Ум-бри-је, ни-сам одо-лео а да му не при-ђем и ка-жем, сав дрх-те-ћи од тре-ме: *'Ма-е-стро, Ваш жи-вот и Ва-ше де-ло да-ју ми сна-гу да жи-вим и де-лам.'* Он се осмех-нуо, дао ми је знак ру-ком да сед-нем до ње-га, по-ло-жио је сво-ју огром-ну, чвор-но-ва-ту ир-ску ша-ку на мо-је ко-ле-но и уз-вра-тио: *'Мла-ди-ћу, то што сте Ви сад ме-ни ре-кли — ме-ни да-је сна-гу да жи-вим и де-лам... То се зо-ве Тра-ди-ци-ја.'*

СЕ-ЋА-ЊЕ

За сам крај, не-ка ми бу-де до-пу-ште-но још јед-но се-ћа-ње.

Го-ди-на је 1988. Дом кул-ту-ре „Сту-дент-ски град”. Про-мо-ци-ја дру-гог из-да-ња зна-ме-ни-те књи-ге То-ма-са Кар-лај-ла *О хе-ро-ји-ма* (пр-во је иза-шло 1903, у пре-во-ду Бо-жи-да-ра Кне-же-ви-ћа). О књи-зи го-во-ре, по-ред оста-лих, др Ири-неј Бу-ло-вић, да-нас епи-скоп бач-ки, и Дра-гош Ка-ла-јић.

Ка-да су усле-ди-ла пи-та-ња из пу-бли-ке, је-дан мла-дић уста-је и пи-та Ири-не-ја Бу-ло-ви-ћа:

„Ка-ко ви, као чо-век Цр-кве и углед-ни бо-го-слов, мир-но се-ди-те крај Дра-го-ша Ка-ла-ји-ћа, ко-ји за се-бе отво-ре-но ка-же да је па-га-нин.”

Да-на-шњи епи-скоп бач-ки му је од-го-во-рио:

„Ви сте још мла-ди и пре-бр-зи, ни-сте до-бро раз-у-ме-ли. Кад би-сте ма-ло бо-ље по-гле-да-ли, са сми-ре-њем у ср-цу, ви-де-ли би-сте исто што и ја: *ру-ке Дра-го-ша Ка-ла-ји-ћа до-ди-ру-ју ра-не Хри-сто-ве!*”

<

(Ав-густ 2006)

Ка-ла-јић и пра-во-сла-вље

У јед-ном од по-след-њих ин-тер-вјуа ко-је је дао, Ја-сми-на Кан-тар-ци-е-ва, глав-ни уред-ник ти-ра-жног ма-ке-дон-ског ма-га-зи-на *ВИП Га-ла*, пи-та-ла је: „С го-ди-на-ма, ме-ђу-тим, чи-ни се да сте су-штин-ски све бли-же пра-во-сла-вљу. Ва-ра ли ути-сак да се те две тра-ди-ци-је, сло-вен-ско-па-ган-ска и пра-во-слав-на, ипак сје-ди-њу-ју не-где у ду-би-ни Ва-шег ср-ца?”

„За-па-њен сам Ва-шим опа-жа-њем!” од-го-во-рио је Дра-гош Ка-ла-јић. „То до са-да ни-ко ни-је уочио и по-твр-ђу-је мо-је ис-ку-ством сте-че-но уве-ре-ње да же-не уме-ју рас-по-ла-га-ти нај-да-ле-ко-се-жни-јим спо-знај-ним мо-ћи-ма, са-чи-ње-ним од ин-ту-и-ци-је, ко-ја је из-над ра-зу-ма. Под-стак-нут јед-ном ру-ском шко-лом ис-тра-жи-ва-ња са-др-жа-ја *Но-вог за-ве-та*, те на-кон соп-стве-них мно-го ши-рих и да-љих ис-тра-жи-ва-ња, до-спео сам до не-по-бит-них са-зна-ња да је хри-шћан-ство огра-нак древ-не иран-ске ре-ли-ги-о-зно-сти, те да је Исус Хри-стос по-след-ња по-ја-ва ариј-ског

Са-о-ша-јан-та, од-но-сно

Спа-си-о-ца, ко-ји је та-ко-ђе ро-ђен без-гре-шним за-че-ћем и до-ла-зи на кра-ју ци-клу-са од три хи-ља-де го-ди-на да вас-кр-сне мр-тве и по-ве-де од-луч-ну бит-ку про-тив зла. У све-тој књи-зи иран-ских Ари-ја,

Аве-сти

, сто-ји обе-ћа-ње: „Ка-да мр-тви бу-ду вас-кр-сли, жи-ви Спа-си-лац ће до-ћи без окле-ва-ња. По во-љи жи-вот ће би-ти пре-о-бра-жен’ (

Јашт,

XIX, 11 и 89). За-то упра-во иран-ски све-ште-ни-ци пр-ви до-ла-зе на по-кло-ње-ње Ису-су Хри-сто-су, у знак по-све-ће-ња ње-го-ве уло-ге. Уоста-лом, и пла-шта-ни-ца из То-ри-на, ко-ју су кр-ста-ши оте-ли у пљач-ки Кон-стан-ти-но-по-ља, по-чет-ком три-на-е-стог ве-ка, све-до-чи ста-сом, ли-ком, ко-сом и крв-ном гру-пом да је Исус Хри-стос био кав-ка-ског, од-но-сно ариј-ског по-ре-кла.

Је-вреј-ски Ме-си-ја је са-мо ка-ри-ка-ту-ра иран-ског Спа-си-о-ца, пре-у-зе-та тек на-кон ва-ви-лон-ског из-гнан-ства, кад су они до-шли у до-дир с иран-ском ре-ли-ги-о-зно-шћу.

Ста-ри

з

а-вет

и ње-гов бог су су-шта су-прот-ност

Но-вог за-ве-та

и хри-шћан-ског бо-га, те је сва-ка ве-за из-ме-ђу те две ре-ли-ги-је не са-мо нео-сно-ва-на и бе-сми-сле-на већ и коб-на за хри-шћан-ство. Све-до-че про-те-стант-ска је-рес, од-но-сно при-кла-ња-ње мо-ра-ли-зму и ма-те-ри-ја-ли-зму

Ста-рог за-ве-та

, те са-мо-у-би-ство Ка-то-лич-ке цр-кве по-сред-ством Дру-гог ва-ти-кан-ског кон-ци-ла. Ако га па-па Ра-цин-гер не обе-сна-жи, ка-ко се на-дам, оста-је са-мо пра-во-сла-вље, али да би по-бе-до-но-сно про-цве-та-ло — мо-ра бар пре-се-ћи све на-мет-ну-те и из-ве-шта-че-не ве-зе са

Ста-рим за-ве-том

ко-је га тру-ју.

<

(Ав-густ 2005)

**ОПРОШТАЈ РИМСКЕ „РИ НА ШИ ТЕ” ОД
ДРАГОША КАЛАЈИЋА**

Ми си ја ко ја се на ста вља

Дра-гош Ка-ла-јић, наш при-ја-тељ, моћ-ни глас европ-ског пре-по-ро-да,
ин-те-лек-ту-а-лац ко-ји се бо-ри без стра-ха и без по-ви-ја-ња пред
ли-бе-рал-де-мо-крат-ским то-та-ли-та-ри-змом ко-ји при-ти-ска свет, оти-шао је у пр-ви
по-сле-по-ноћ-ни сат.

Се-на-тор Ре-пу-бли-ке Срп-ске, ко-ју ки-ње атлант-ске си-ле, аутор есе-ја и књи-га
из-у-зет-не исто-риј-ске и кул-тур-не те-жи-не, они-рич-ни есте-та и ре-а-ли-ста у сво-јим
фи-гу-ра-тив-ним де-ли-ма, све-док и пред-вод-ник во-ље за по-бу-ном по-след-њих
Евро-пља-на ко-ји ни-су по-кле-кли пред при-сил-ним па-дом њи-хо-ве ве-ли-ке
отац-би-не, обу-као је сво-је бе-ло оде-ло, на-сме-шио се сво-јим дра-ги-ма, сво-јој
Ве-ри-ци и сво-јој Со-њи, по-ро-ди-ци и свим при-ја-те-љи-ма, а он-да је по-стао прах у
сво-ме во-ље-ном Бе-о-гра-ду.

Али, он си-гур-но ни-је на-пу-стио наш свет. Ње-гов жи-вот и ње-го-ва ми-си-ја ни-су
за-вр-ше-ни. Не-за-бо-ра-ван је у ср-ци-ма оних ко-ји су му би-ли бли-ски и под-сти-ца-јан
за но-ве бит-ке и по-бе-де.

Зад-њи ан-га-жман ње-го-вог би-ћа, ње-го-ве ге-о-по-ли-тич-ке на-ци-о-нал-европ-ске
ви-зи-је, би-ло је уче-шће у гра-ђе-њу срп-ско-европ-ског мо-ста, ча-со-пи-са *Евро-па*
НА-ЦИ-ЈА

но-ве осо-ви-не от-по-ра на-ше отац-би-не: од Ри-ма до Бе-о-гра-да, од Бе-о-гра-да до
Мо-скве. А то је и наш пут, пут днев-ни-ка

Ри-на-ши-т

а

, наш ан-га-жман, на-ше де-ло.

Зна-мо да он и сад зна да мо-же ра-чу-на-ти на нас.

Зна-мо да смо чу-ва-ри и са-у-че-сни-ци ње-го-вих же-ља, ње-го-ве во-ље, да бу-де-мо
но-си-о-ци веч-них европ-ских и све-чо-ве-чан-ских вред-но-сти.

Зна-мо да ни-је уто-пи-ја да се до-жи-ви пре-по-род на-ше Евро-пе, да се по-но-во из-гра-ди Евро-па до-стој-на свог име-на. <

Уго Гау ден ци

(Ав-густ 2005)